שירים

גונדולה שיפר 4
ורדה ברגר 11
רוני סומק 13
איתי וויצמן 15
אלי שמש 19
בטי סלמון 23
תמיר בר 27
טל גביש 29
אבי לויתן 56
ניר מעיין 57
חנה סקרה 57
אריק חבי"ף 58
רינה גינוסר 58
יואב ודדי 59
רונית יצחקי 59

סיפורים

אברהם אלישמע, האישה שנבחה באוטובוס; הר תבור,
מצרפתית: רמה איילון 60
רולי אריאלי צור, הדרך הטובה ביותר 63
נמרוד מישורי, אחת, שתיים, שלוש, ארבע, סיפור אמריקאי 64

תרגומים

אלכסנדר שפיגלבלט, מיידיש: רבקה בסמן בן חיים 34
רוקה דלטון, לעברית: ערן צלגוב 34
אדי קריסטי, מרומנית: קורנל לוסטיג 35
אנדריה רדולוביץ', תרגם מנחם מ. פאלק 36
חסנאל עבדוללה, תרגם אמיר אור, בשיתוף (מבנגלית)
ג'יוטירמוי דאטה, פורנימה ראי והמשורר 38
לואיס זוקופסקי, מאנגלית: רוברט וייטהיל־בשן 42

רצנזיות

שלמה בן בסה על **מבעד לעצב השקוף** מאת יעל רן,
ועל **המדרגות ברחו מהבית** מאת חוה ניסימוב 8
רוני סומק על **זיפים** מאת רינו צרור 9
עדי טננבוים דקל על **חלאות יקרות לליבנו** מאת ריטה קוגן,
ועל **אספן התקוות** מאת אביגייל ג'ונסון 10
יובל גלעד על **אפלה בחיי** מאת עמוס אדלהייט 12
נועם ויסמן על **סוס לראש** מאת רומי גנון 14
יוסי ברנע על **עלייתו ונפילתו של משטר האייתולות** מאת עוזי רבי 16
דינה פון שוורצה על **הבלוז האחרון** מאת משה ב. יצחקי 17
אורית צמח על **חוף הדתיים** מאת דורי מנור 18
דורית זילברמן על **ללכת למקום אחר** מאת אביחי קמחי 20
מאיה בז'רנו על **השתיקה של אמא** מאת מיכל גוברין 22
משה גרנות על **80 שירים לאהובה** מאת גד קינר קיסינגר 24
מרדכי קטן על **לקישינב** מאת צבי ג'וי זוקובסקי 25

מאמרים

אסתי אדיבי שושן על ספרו החדש של דויד גרוסמן 31
עופר חן, על הסיפור 'אכזבה' של תומאס מאן 48
אלכס גורדון, היהודי הגולה, יוזף רות 52
ניק קושניר, מיתולוגיה של הגוף, בעקבות ברונו שולץ 54

מדורים

עידן בריר, קצה מערב, ז'וזה טולנטינו מנדוסה 6
רפי וייכרט, מאות, פסל 9
יואב איתמר, תפארת הפתיחה – על 'תקוות חוט השני', של נילי ארד 28
אילן ברקוביץ', שירת ישראל, הדס גלעה, 'גב אל גב' 30
צביקה שטרנפלד, הפינה הצרפתית, פטריס דה לה טור דו פן 33
חגית גרוסמן, "משהו חייב לקרות הלילה", שיחה עם מאיה בן ארי 44

בשער: "1.2.3.4" סיפור אמריקאי" (עמ' 60)

עיתון 77

גליון 450 ● אב-אלול תשפ"ו ● אוגוסט-ספטמבר 2026 50 ₪

כתב עת לספרות ולתרבות

העורך המייסד: יעקב בסר ז"ל
עורכים: מיכאל בסר, עמית ישראלי־גלעד
מנכ"ל: אדם פרנס
חברי המערכת: רוני סומק, רפי וייכרט, יעל בונה־לוי, תמר משמר, שירז קליר, יובל פז, דורית פלג, עודד פלד, שלום רצבי, עידן בריר, גלעד חי

בתמיכת: משרד התרבות והספורט, מינהל התרבות
עיריית תל־אביב יפו - האגף לאמנויות

המו"ל: אגודת סופרים ואמנים לקידום הספרות והתרבות
עמותה מס' 580073575 ISSN־1565 253X

טל': 03 5618271 ת"ד 51208 ת"א 67137
www.iton77.com 77iton@gmail.com

Iton 77
Literary Magazine

First Editor: Jacob Besser
Editors: Amit Israeli Gilad, Michael Besser
Editorial Board: Rony Someck, Rafi Weichert, Yael Boneh Levy, Tamar Mishmar, Shiraz Kalir, Yuval Paz, Dorit Peleg, Oded Peled, Shalom Ratzabi, Idan Barir, Gilad Hay.

הגליון הזה

אנחנו חיים בתוך רעש גדול, בקצב מואץ, מול רשתות מהבהבות, עודף מידע, הצעות, פיתויים, איומים. קשה לדעת – מה נכון? מה אותנטי? מי אנחנו בתוך זה?

ואולי משום כך, הגליון הזה, שחותם שנה ופותח חדשה, הוא גליון מהורהר. אני מבקשת להצביע בו על ארבעה קולות שיוצרים שלם שיש לו קשר של ממש לכאן והעכשיו שלנו.

1. עופר חן קורא בסיפור 'אכזבה', מסיפוריו הראשונים של תומאס מאן, שבו הגיבור אינו מצליח לחיות חיים אותנטיים משום שהוא כל הזמן מודע לחוויה ומסתכל עליה מהצד.

2. ניק קושניר קורא בטקסטים של ברונו שולץ, שבהם הגיבורים משתנים ללא הפסק כדי להוכיח לעצמם שהם חיים, עד אובדן צורה.

3. הפוך מכך או בהמשך לכך הוא מעמיד את הצרכנות הבולימית שמתאר בודריאר, שאין לה סוף ואין מאחוריה סיפוק.

4. אבל כאן ההרהור מחזיר לפתיחת הגליון, אל הקטעים הקצרצרים (תרגם עידן בריר) של ז'וזה טולנטינו מנדוסה. אנחנו עוברים דרך דברים בלי לשהות בהם, הוא כותב. אנחנו מדברים עם אחרים בלי להקשיב להם. הכל נע בדהרה רועשת, אבל אפשר, הוא מציע, לעצור. וזה בשלושה טקסטים בהירים כגביש על הכאן והעכשיו, על הקשבה, על שתיקה, על אפשרות ללמוד בדידות, על מציאת העצמי בתוך כל אלה.

שתהיה שנה טובה.

עמית ישראלי גלעד

רשימות מהתחתית...

7.10 – בעוד פחות משלושה שבועות – בחירות – 4 שנים ארוכות, רעילות, מלאות שכול, כישלון, דיכאון – שבר.

כמובן שהשכול והדיכאון "שמורים" לחלק מהציבור, אבל לפחות הרעל, הכישלון והשבר משותפים לכולם – לכאורה צרת הרבים המאחדת אותנו, וכידוע "כוחנו באחדותנו".
לפני 50 שנה, מלחמת יום כיפור, המדינה היתה במצב דומה אבל אז הוקמה ועדת חקירה ממלכתית, הבחירות נערכו ממש אחריה וראש הממשלה דאז התפטרה. קמנו לאחר שנים מהשבר ונפלנו אליו שוב – עמוק יותר, אפל יותר.

אביה של אשתי, שהלך לעולמו השנה, אמר לי בשעתו, שקשה להרוס בית (מדינת ישראל) שנבנה באוויר...

אבל ייתכן שישראל מצאה את הקריפטונייט שלה...

מיכאל בסר

גונדולה שיפר

יַמְבַמְבָּם

לְכִי לָךְ אָמַר אָז
הַמַּצְפֵּן הַפְּנִימִי
שֶׁרַק לָאַחֲרוֹנָה הִתְחַלְתִּי
לָחוּשׁ אוֹתוֹ, לְהַקְשִׁיב לוֹ
מוֹשֵׁךְ אוֹתִי
מְדַבֵּר אֵלַי
עִם הַקֶּרַע שֶׁלּוֹ בְּלָשׁוֹן אַחֶרֶת
שֶׁמְּנַפְנֶפֶת בְּ"פַּן"
וְהָיָה לִי לְמִצְוָה לִכְתִיבָה.

הוּא שָׁנָח עַד כֹּה
נָע לִי עַכְשָׁו
רֶטֶט קַל בְּלִבִּי
שֶׁמִּתְגַּבֵּר לְגִלְגּוּל
גָּדוֹל, אֶבֶן קְסוּמָה
וּקְלִילָה בּוֹ־זְמַנִּית
עֲשׂוּיָה פְּקַעַת נוֹצוֹת.

הַמַּצְפֵּן וְהָעַט הֵם יוֹדְעִים
אֶת הַכְּתֹבֶת שֶׁלְּפָנַי
כָּךְ הִגַּעְנוּ לְעִיר מוֹלַדְתִּי בְּדִיּוּק בַּזְּמַן
לַאֲמִירַת "יְדִיד נֶפֶשׁ".

וְהִתְבָּרֵר לִי לְפֶתַע שֶׁאֶבֶן וְעֵבֶד
גַּם הֵם דֵּי סְמוּכִים אַחַת לַשֵּׁנִי
וְשֶׁיְּדִידוֹ וְעַבְדּוֹ שֶׁל הַמַּצְפֵּן
אֲנִי מֻרְצוֹן.

וְעַל סִפּוּרִי מְכַסֶּה סִפּוּן
מוֹךְ תָּכֵל וְיִשָּׁאֲרוּ סִימָנִים
סְפוּנִים, גַּם לִי שֶׁחַיָּה תַּחַת
אוֹתָהּ קוֹרַת שָׁמַיִם וְדַי
שֶׁאֲנִי סוֹמֶכֶת עַל הַמַּצְפֵּן
עַל הָאֶבֶן הַנָּעָה שֶׁלִּי
וְאֶעֱשֶׂה וְאֶשְׁמַע לְקוֹלוֹ
מִצִּדֵי פִּיו וּפִי שֶׁלִּי.